

וַיָּרָא
VAYERA/EN HIJ VERSCHEEN
Bereshith/Genesis 18:1-22:24

Vorige week eindigde onze lezing met de **besnijdenis van Abraham** die **zijn geloof** in de **belofte van een zoon volgde**. De **woorden** waar de parasha van deze week mee begint behoren tot de meest **opwindende in de Torah**:

וַיָּרָא אֵלָיו יְהוָה
En **יהוה** verscheen tot hem

Zo **begint** de parasha dus met **יהוה** die **aan Abraham verschijnt** en **bereikt zij haar hoogtepunt** met de **Akeida** (binding van Izaak) die de **extreme gehoorzaamheid** van een **vader demonstreert** wanneer die gevraagd wordt om **zijn geliefde zoon te offeren**. Het is ook **boeiend** dat **Joodse commentatoren** aanwijzen dat het **laatste woord** van de **parasha** “**ma’acha**” (מַעֲכָה) is, wat in het Hebreeuws een **acroniem** is voor “**Koning van de hele aarde**” (מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ). We zouden daarom elk woord moeten lezen met de **verwachting om openbaringen over onze Messias te vinden!**

We zullen beginnen met wat **scherpe woorden** van **Sarah** lijken te zijn met **betrekking tot Ishmael**:

Bereshith 21:8 En het kind groeide op en werd gespeend, en Abraham richtte een grote maaltijd aan op de dag dat Isaak gespeend werd. ⁹ Toen zag Sara, dat de zoon van Hagar, de Egyptische, die zij Abraham gebaard had, spotte, ¹⁰ en zij zeide tot Abraham: Jaag die slavijn met haar zoon weg, want de zoon van deze slavijn zal niet erven met mijn zoon, met Isaak.

Op dit punt zal het **nuttig** zijn om wat **historisch graafwerk** te verrichten. Van de **verschillende wetcodes** die bewaard zijn uit het **oude Midden Oosten**, is de **meest bekende, na de Torah** natuurlijk, de **Code van Hammurabi** uit **Babylon**. De **wetten** zijn **geschreven op een zwarte steen**, zeven en een halve voet hoog en zes voet in omtrek. De **steen stelt de koning voor die de wet van Shamash, de god der gerechtigheid, ontvangt**. Het codeert **vele wetten** die zich waarschijnlijk over een **lange tijdsperiode ontwikkeld hadden**, maar het is voor de doorsnee lezer interessant omwille van wat het ons vertelt over de **houdingen** en **dagelijkse leven** van de **oude Babyloniërs**. Deze **steen** kan vandaag gevonden worden in het **Louvre in Parijs**.

Denk eraan dat **Abraham en Sarah** uit de **streek van Babylonië** kwamen. De **code** lijkt bepaalde dingen **gemeen** te hebben met **gewoontes die in de Torah** verschijnen. Vele experts hebben geconcludeerd dat **Hammurabi en Abraham tijdgenoten** geweest kunnen zijn. Het is mogelijk om **bewijs** hiervoor te vinden in de **manier waarop Sarah en Abraham** dit incident met **Hagar** **afhandelden**.

Hier is een **wet** uit de **Code van Hammurabi** die **Abraham en Sarah** **blijkbaar volgden** toen zij **Hagar** uit hun **huishouden verbanden**:

“Indien de vrouw onvruchtbaar was, was het de echtgenoot toegestaan om een dienstmeid te nemen uit het hof van zijn vrouw en een kind te baren voor zijn huis. Deze bijvrouw had niet dezelfde status als de vrouw maar was haar ondergeschikt. Indien de bijvrouw een rivale werd, kon de vrouw haar opnieuw tot slavernij brengen, haar verkopen, of ze wegzenden uit het huishouden.”

Hoe was de verstandhouding tussen Sarah en Hagar? Merk op dat in vers 10, Sarah Hagar of Ishmael zelfs niet bij naam noemt. Ze lijkt er de nadruk op te leggen dat ze Hagar nog steeds als een Egyptische slavin beschouwt. Hield Hagar na vele jaren in haar hart nog steeds vast aan Egypte? Nu, herinner je dat het Sarah's originele plan was om Ishmael te adopteren:

Bereshith 16:2 En Sarai zeide tot Abram: Zie toch, אִנִּי־אֵימָה׃ heeft mij niet vergund te baren; ga toch tot mijn slavin; misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram luisterde naar Sarai.

Blijkbaar had Hagar Ishmael nooit echt toegelaten om een band te smeden met Sarah, hoewel er wel een relatie lijkt te bestaan tussen Abraham en Ishmael. Sarah's “werken” om met een zoon op de proppen te komen hadden geen succes gekend. אִהְיֶה־לְךָ־אֵם׃ stemde in met Sarah's plan om Izaak apart te zetten, ondanks Abraham's bezorgdheid:

Bereshith 21:11 Dit nu mishagde Abraham zeer ter wille van zijn zoon.¹² Maar Elohim zeide tot Abraham: Laat dit niet kwaad zijn in uw ogen, om de jongen en om uw slavin; in alles wat Sara tot u zegt, moet gij naar haar luisteren, want door Isaak zal men van uw nageslacht spreken.

Alleen nakomelingen uit Izaak zouden als Abrahams echte erfgenamen beschouwd worden. Op dit punt lijkt het dat Sarah een inzicht heeft dat Abraham nog niet heeft. Als we vooruit lopen, echter, zien we dat Abraham op eigen initiatief iets gelijkaardigs doet lang na Sarahs dood:

Bereshith 25:5 Abraham nu gaf alles wat hij had aan Isaak,⁶ maar aan de zonen van de bijvrouwen, die Abraham had, gaf Abraham geschenken, en hij zond hen, nog bij zijn leven, weg van zijn zoon Isaak, oostwaarts, naar het Oosterland.

Wanneer we de verhalen van de patriarchen lezen en bestuderen, moeten we constant schakelen tussen het aardse/sterfelijke en het goddelijke/geestelijke perspectief. Deze perspectieven vormen elk een zijde van treinsporen die samen de toekomst in reizen en tot één spoor samensmelten. Het was het plan van de Almachtige om een volk (fysisch en geestelijk) apart te zetten dat Zijn Zaad (fysisch en geestelijk) zou dragen en het Beloofde Land (fysisch en geestelijk) beërven. Door dit te doen, zouden ze een zegen worden voor alle volkeren op aarde. Elke gebeurtenis in hun levens had een betekenis en werkte ten gunste van het plan.

Romeinen 8:28 Wij weten nu, dat [Yah] alle dingen doet medewerken ten goede voor hen, die Yah liefhebben, die volgens zijn voornemen geroepen zijn.

Zo...op wie viel de keuze van de Almachtige voor de verwezenlijking van het goddelijk plan om het volk van Zijn verbond op te richten? Bij het lezen van Bereshith 21:12, wordt het duidelijk dat het Izaak zal worden die de voorouder van een volk zo talrijk als de

---

sterren zal zijn. In Zijn genade vertelt יהוה Abraham ook dat er een plan voor Ishmael zal zijn. Ook hij zal een groot volk worden:

Bereshith 21:12 Maar Elohim zeide tot Abraham: Laat dit niet kwaad zijn in uw ogen, om de jongen en om uw slavin; in alles wat Sara tot u zegt, moet gij naar haar luisteren, want door Isaak zal men van uw nageslacht spreken. ¹³ Maar ook de zoon der slavin zal Ik tot een volk stellen, omdat hij uw nakomeling is.

Rav Sha'ul geeft in Galaten 4 een midrash over het verhaal van Ishmael en Izaak. Het gaat om een zeer verkeerd begrepen allegorie waar verkeerdelijk naar gekeken wordt als een contrast tussen het nieuwe verbond en het oude verbond of zelfs tussen een zogenaamd Christelijk verbond en een Joods verbond. De context van dit verhaal zijn Heidenen uit Galatië die het dogma aanvaard hebben dat zij een rituele proseliet bekering moeten ondergaan door middel van besnijdenis om als verbondsleden met Israël beschouwd te worden. In een vergelijking met Ishmael zegt Sha'ul dat zij “geboren” zijn “naar het vlees”:

Galaten 4:23 Maar die van de slavin was naar het vlees verwekt, doch die van de vrije door de belofte.

Fysische besnijdenis speelt INDERDAAD een belangrijke rol in de beslissing wie gekozen wordt. Vorige week werd ons verteld dat besnijdenis een “teken van het verbond” zou worden:

Bereshith 17:11 gij zult het vlees van uw voorhuid laten besnijden, en dat zal tot een teken van het verbond zijn tussen Mij en u.

Besnijdenis is een “teken van het verbond” maar is niet het verbond zelf. Na Abrahams besnijdenis zou het “zaad van zijn nakomelingen” door het gesnedene van de besnijdenis gaan. Dit is belangrijk...het is het ZAAD DAT DOOR HET GESNEDENE GAAT, want dat is hoe een kind binnenkwam in het fysisch verbond van het uitverkoren volk van יהוה.

Dat is waarom er een verschil was tussen Izaak en Ishmael. Zowel Izaak als Ishmael waren “zaden” van Abrahams lichaam. Ishmael was de fysische eerstgeborene en hij werd zelfs besneden. Maar Izaak was de eerste van Abrahams zaad die effectief door het gesnedene van de besnijdenis van Abraham ging!

Glen McWilliams behandelt een veelgestelde vraag...hoe komen vrouwen in het fysisch Abrahamisch verbond binnen? Glenn citerend (mijn nadruk):

“Gezien de Torah onderwijst dat alleen mannen besneden worden, dan konden vrouwen, in het bijzonder ongehuwde vrouwen, het verbond niet binnengaan. Dit is duidelijk niet wat de Torah onderwijst. Indien echter iemand het verbond binnengaat via het besnedene van de besnijdenis van zijn vader, dan gaat alle zaad van Israël, man en vrouw, op dezelfde manier het verbond binnen...”

Eeuwenlang hebben verkeerd ingelichte leraren en predikanten verkeerdelijk onderwezen dat Shaul de besnijdenis afgeschafte heeft. Niets zou verder van de waarheid kunnen staan. Wat Shaul onderwijst is dat een volwassen Heiden man

---

het verbond niet kan binnengaan door gesneden te worden....daarom moet een volwassen Heiden man niet besneden worden om het verbond binnen te gaan. De volwassen mannelijke Heidense gelovige zal het verbond binnengaan door geloof; hij kan niet binnengaan door besnijdenis.

Romeinen 4:1 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze voorvader naar het vlees, verkregen heeft? *2* Want indien Abraham uit werken gerechtvaardigd is, dan heeft hij roem, maar niet bij God. *3* Want wat zegt het schriftwoord? **Abraham geloofde Yah en het werd hem tot gerechtigheid gerekend.**

Shaul stelt Abraham duidelijk tot het voorbeeld dat de gelovige moet volgen. **Abraham kwam het verbond met יהוה** binnen door geloof en besneed daarna zichzelf en zijn kinderen na hem:

Handelingen 7:8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en aldus verwekte hij Isaak en besneed hem op de achtste dag; en Isaak verwekte Jakob en Jakob de twaalf aartsvaders.

(einde citaat)

Abraham is de “vader van ons geloof.” Hij ging het verbond binnen door “te geloven,” vóór de besnijdenis. Na zijn beslissing uit geloof, stemde hij in om volgens de Torah van יהוה te leven. De Torah vraagt om fysisch “mannelijke kinderen te besnijden op de 8^e dag.” Onze geestelijke identiteit in Messias is echter voldoende om opgenomen te worden in de belofte van het verbond omdat, door ons met Hem te identificeren, we allen (man en vrouw) Zijn zaad gekregen hebben door “de besnijdenis van Messias” te ondergaan!

Kolossenzen 2:11 In Hem zijt gij ook met een besnijdenis, die geen werk van mensenhanden is, besneden door het afleggen van het lichaam des vlezes, in de besnijdenis van Messias.

Rav Sha’ul, zoals **Moshe**, de profeten, en zelfs **Sarah**, beseftte dat het louter fysische aspect van besnijdenis (bijvoorbeeld Ishmael) zinloos was indien het niet verkregen werd in een geest van onderwerping en gehoorzaamheid aan de wil van de Almachtige. De Israëlieten zouden het “teken” van het verbond gaan dragen, maar het was niet oprecht indien zij niet van plan waren om het verbond te houden:

Devarim 10:16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten en weest niet meer hardnekkig.

Romeinen 2:25 Want besneden te zijn heeft wel betekenis, indien gij de Torah volbrengt, maar indien gij een overtreder van de Torah zijt, is uw besnijdenis tot onbesnedenheid geworden.

Door geloof zijn wij met Messias gekruisigd en ook met Hem opgestaan. Daarom zijn wij ook met Hem besneden. Ons “geloof” ligt niet in de handeling van fysische besnijdenis dat niemand automatisch lid maakt van het verbond. Esau werd fysisch besneden en verwierp toch zijn geboorterecht. Door “geloof” worden we een deel van het lichaam van Messias en verlangt onze geest ernaar om gehoorzaam te worden; een gehoorzaamheid die de fysische besnijdenis van zonen op de 8^e dag inhoudt.

Nu, met deze gedachte in ons achterhoofd dat **alleen het zaad voor Izaak door de besnijdenis van Abraham gegaan was om van hem een fysieke zoon van de verbondsbelofte te maken**, laten we opnieuw naar deze verzen in Galaten kijken:

*Galaten 4:21 Zegt mij, gij, die **onder de Torah** wilt staan, luistert gij niet naar de Torah?*
²² *Er staat immers geschreven, dat Abraham twee zonen had, één bij de slavin en één bij de vrije.* ²³ *Maar die van de slavin was naar het vlees verwekt, doch die van de vrije door de belofte.* ²⁴ *Dit is iets, waarin een diepere zin ligt. Want dit zijn twee bedelingen: de ene van de berg Sinai, die slaven baart, dit is Hagar.* ²⁵ *Het (woord) Hagar betekent de berg Sinai in Arabië. Het staat op één lijn met het tegenwoordige Jeruzalem, want dat is met zijn kinderen in slavernij.* ²⁶ *Maar het hemelse Jeruzalem is vrij; en dat is onze moeder.* ²⁷ *Want er staat geschreven: Verheug u, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep, gij die geen weeën kent; want talrijker zijn de kinderen der eenzame dan van haar, die een man heeft.* ²⁸ *En gij, broeders, zijt, evenals Isaak, kinderen der belofte.* ²⁹ *Maar zoals destijds hij, die naar het vlees verwekt was, hem, die naar de geest verwekt was, vervolgde, zo ook nu.*

Als je de eerste hoofdstukken van Galaten doorneemt, zal je zien dat de nadruk ligt op overerving van de “belofte” door een relatie met Yeshua de Messias. Gehoorzaamheid aan de Torah of besnijdenis van het “vlees” op zich zullen je de “belofte” niet doen verwerven. Zij die “onder de wet” zijn, zijn zij die proberen rechtvaardigheid te bekomen zonder de relatie. Ze werken hard aan hun gehoorzaamheid aan de Torah, wat neerkomt op het binnengaan van het “verbond van de Berg Sinai” vóór de relatie verworven door het “verbond van Abraham.”

Zo heeft het verhaal van Hagar en Sarah te maken met hun handelingen...t.t.z. hun “werken.” Abraham en Sarah kregen de belofte van een zoon. Omdat de tijd hen leek tegen te werken, verloren ze hun vertrouwen in de belofte en vervielen ze in een “werken” schema. Als gevolg hiervan, werd Ishmael (product van “werken” niet “vertrouwen”) geboren uit Hagar. Dit zijn de twee verbonden (overeenkomsten/beloftes) waar naar verwezen wordt:

- **Abrahamisch – relatie/vertrouwen**
  - *Bereshith 15:5 Toen leidde Hij hem naar buiten, en zeide: Zie toch op naar de hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw nageslacht zijn.* ⁶ *En hij geloofde in יי, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid.*
- **Mozaisch – gehoorzaamheid/werken**
  - *Shemot 19:5 Nu dan, indien gij aandachtig naar Mij luistert en mijn verbond bewaart, dan zult gij uit alle volken Mij ten eigendom zijn, want de ganse aarde behoort Mij.*

Deze verbonden zijn gebaseerd op een volgorde die niet omgekeerd kan worden. Als een poging tot “gehoorzaamheid” gedaan wordt vóór de “relatie” door “geloof” dan wordt het resultaat hiervan “slavernij/gebondenheid.” Met andere woorden, “gehoorzaamheid” is gebouwd op de fundering van “relatie.” Dit is het punt van de allegorie in Galaten. “Werken” kunnen niet vooruit lopen op “geloof/vertrouwen.” Een belofte werd aan Abraham en Sarah gedaan dat zij een kind zouden krijgen wiens zaad een menigte van volkeren zou worden. In plaats van te vertrouwen op de timing van de Almachtige, liepen zij vooruit op de feiten en ging Abraham een ongepaste relatie aan met Hagar die gebaseerd was op “werken.” Hagar wordt een beeld van “werken” zonder “relatie.”

Het is interessant dat **Elohim Ishmaels stem** in de **woestijn hoort**:

*Bereshith 21:17 En Elohim hoorde de stem van de jongen, en de Engel van Elohim riep van de hemel tot Hagar en zeide tot haar: Wat deert u, Hagar? Vrees niet, want **Elohim heeft naar de stem van de jongen gehoord, daar waar hij is.** ¹⁸ **Sta op, neem de jongen op, en houd hem vast met uw hand, want Ik zal hem tot een groot volk stellen.***

Elohim “hoort hem” en zal hem helpen om het **geheim van menselijk leven in de woestijn** te vinden – de **“bron van water”**:

Bereshith 21:19 Toen opende Elohim haar ogen, en zij zag een waterput; zij ging de zak met water vullen en liet de jongen drinken.

Ishmael, zoon der “werken” beleeft een **wonderlijke wedergeboorte** op de **rand van de dood**. Maar **Ishmael is niet de enige wiens leven baat vindt bij een wonder**. In hoofdstuk 22 wordt **Izaak gebonden op het altaar en bijna geofferd**. In beide gevallen zal hun nabije dood uitmonden in de verwezenlijking van hun bestemming.

Ishmael zal zijn reputatie van een **“wilde man”** wiens **“hand tegen allen is”** waarmaken. Vele van **Ishmaels nakomelingen** zijn Arabieren die **strijdlustig** waren en toch **vandaag opnieuw** in de **“aanwezigheid”** van **Israël (“hun broeders”)** leven. De **Almachtige vervulde Zijn belofte** om van **Ishmael een “groot volk”** te maken in de **woestijn**. **Ishmael is nog steeds jaloers** op zijn broeder; maar **indien de geschiedenis zichzelf herhaalt**, zullen we zien dat **in de toekomst Ishmael opnieuw van dorst zal sterven in de woestijn**. Als de **afstammelingen van Ishmael willen overleven, moeten hun ogen open zijn** voor de **“bronnen des heils”**:

Jesaja 12:3 Dan zult gij met vreugde water scheppen uit de bronnen des heils.

Jesaja 35:6 ...want in de woestijn zullen wateren ontspringen en beken in de steppe, ⁷ en het gloeiende zand zal tot een plas worden en het dorstige land tot waterbronnen....

De Schrift wijst naar een tijd toen Izaak en Ishmael verenigd waren:

*Bereshith 25:9 En zijn zonen **Isaak en Ismaël** begroeven hem (Abraham) in de spelonk van Makpela, in het veld van Efron, de zoon van de Hethiet Sochar, dat tegenover Mamre gelegen is,*

*Psalm 133:1 Een bedevaartslied. Van David. **Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, als broeders ook tezamen wonen.***

Shabbat Shalom!

Ardelle